

Information Vargmärkning Skandulv 2002

Fredagen den 11 januari inleddes försöken att genomföra den årliga nymärkningen av varg i Sverige och Norge. Samma dag sövdes båda de två vuxna djuren i det sk Leksandsreviret där tiken har gått ensam sedan våren 2000. Den idag ca 7-8 år gamla tiken var vid gott hull och vägde ca 45 kg vilket var 10 kg mer än när hon sövdes i december 1998. Hennes nya sällskap var en relativt ung hane 2-3 år som vägde ca 50 kg (liksom alla andra vuxna hanar som vi har märkt). Tiken hade burit sin halsbandssändare i 3 år men visade inga tecken på denna skulle ha medfört några obehag för henne. Båda djuren försågs nu med vanliga VHF-sändare dvs av samma typ som tidigare.

Under lördagen den 12:e fortsatte det fina vintervädret och vi fortsatte med att söva 3 djur ur den sk Nyskogaflocken. Här var det meningen att den vuxna hanen skulle ha fått GPS-sändare och att vi därmed skulle ha kört ingång sk predationsstudier direkt med hjälp av denna teknik som framgångsrikt har testats i Gråfjellsreviret i Norge under föregående vinter. Tyvärr visade det sig att den vuxna tiken (som vi tänkte byta VHF-sändare på) hade en form av sk våtexem (våtdermatit) på nacken sannolikt orsakad av halsbandet från den gamla sändaren. Bedömningen gjordes att hon ej kunde förses med någon ny sändare vid detta tillfälle. Detta är första gången av ca 10 återfynd som vi kan notera att en halsbandssändare har medfört någon form av skada/ obehag för djuret. Jon Arnemo bedömde dock att skadan skulle var läkt inom ca 1 månad men att full hårutväxt skulle dröja ytterligare en tid.

Under söndagen sövdes och märktes den tik som sedan i somras har observerats tillsammans med hanen (9804) i Grangärdereviret. Tiken märktes i närheten av Yxsjöberg i södra delen av reviret vilket var ett område som förra vintern tillhörde den sk Gravendalsflocken. Vid märkningen visade det sig att tiken hade haft valpar tidigare och i dagsläget fömodas det att detta är den tik som under våren 2000 födde valpar i detta område och då med en annan hane. Spårningar under senare delen av förra vintern visade dock på endast ett revirmarkerande djur vilket tyder på att hannen förolyckades någon gång under förvintern. Tiken bedömdes till 3-4 år och vägde 36 kg.

Under måndagen stod märkningsteamet i beredskap för att märka både i Tyngsjöreviret och i Nyskogaflocken och ett försök gjordes att märka flera valpar i Nyskogflocken. Det milda vädret och dimma medförde dock att försöket misslyckades. Även under tisdagen och onsdagen omöjliggjorde det dåliga vädret fortsatta märkningar. Snötäcket var nu så dåligt att det under onsdagen beslutades att avbryta alla märkningsinsatser för denna gång.

Nästa period som det kommer att finnas beredskap för fortsatta märkningsinsatser är fr o m

torsdagen den 24 januari t o m 31 januari. Då kommer märkningsförsök att genomföras i Tyngsjöreviret, Årjängsreviret, Nyskogareviret, Hasselforsreviret, Dals-Ed-Haldenreviret och eventuellt även i Glaskogsreviret. Dessutom kan märkningar i det sk Koppangsreviret i Hedmark bli aktuellt efter önskemål från Direktoratet i Trondheim där det huvudsakliga ansvaret och kostnaderna därmed ligger hos den norska förvaltningen.

För det skandinaviska vargforskningsprojektet

Håkan Sand, Olof Liberg och Per Ahlqvist

Grimsö forskningsstation

2002-01-31

Information Vargmärkning Skandulv 2002 – Etapp 2

Etapp 2 av vargmärkningsinsatserna för år 2002 inleddes fredagen den 25 januari med att söva den vuxna vargtiken i Tyngsjöreviret beläget på gränsen mellan Dalarna och Värmland vilket överlappar till stor del med det gamla Hagforsreviret. Denna tik gick sedan tidigare med den märkta hanen 0006 (född i Leksandreviret 1998) och födde minst 4 valpar under våren 2001. Hon bedömdes vid sövningstillfället vara 4 år gammal och vägde 39 kg. Till skillnad från andra märkta vargar utrustades denna varg med en sk GPS-sändare vilken kommer att användas för att intensivstudera vargens rörelsemönster och predationsmönster under delar av vintern och sommaren.

Samma dag sövdes ytterligare 3 valpar i Nyskogareviret varav en hane och 2 tikar. Tikvalparna vägde båda 30 kg medan hanvalpen vägde hela 39 kg vilket är nytt rekord för en årsvalp. Båda tikvalparna försågs med radiosändare av den traditionella typen medan hanen endast försågs med öronmärken. Forskningsprojektet har valt att begränsa märkningen av antalet hanvalpar med sändare pga deras stora benägenhet att vandra långa sträckor vilket medför stora kostnader i samband med flygpejling.

Under lördagen sövdes den första vargen i den sk Dals-Ed-Halden reviret som är beläget på gränsen mellan Norge och Sverige i Västra Götalands län och Östfolds fylke. Den sövda vargen som före sövningen förmodades vara den vuxna hanen i flocken åldersbestämde vid sövningen till 2 år. Den vägde 45 kg. Även om denna åldersbedömning kan slå fel på något år, kan detta därmed ej vara samma hane som redan 1997 fick sin första kull i detta område. Antingen är detta ett vuxet beta-djur (vuxen tidigare valp), eller så har den gamla alfahannen bytts ut. Denna hane

spårades dagarna före märkningen tillsammans med en löpande tik och båda djuren markerade revir.

Under söndagen den 27 januari sövdes en årsvalp i det sk Årjäng-Kongsvingerreviret och en årsvalp i det sk Glaskogsreviret i Värmland. Båda valparna var av honkön och vägde 33 respektive 29 kg. Ytterligare märkningsförsök gjordes under tisdagen i Glaskogsreviret och Hasselforsreviret i Örebro län men ogynnsamma väderförhållanden omöjliggjorde detta märkningsförsök. Under onsdagen sövdes ytterligare en valp i Årjängsreviret som även denna gång var en tik vilken utrustades med en vanlig sändare.

Under märkningens sista dag, torsdagen den 31:a januari, så lyckades märkningspatrullen, med en kraftfull insats av frivilliga spårare, med att söva ytterligare 3 djur i Glaskogsreviret. Bland dessa tre fanns sannolikt de bägge alfadjuren (hane 52 kg och en löpande tik 46 kg) samt ytterligare en ung hane (46 kg) troligen från förra årets kull. Den vuxna hanen utrustades med en GPS-sändare medan den vuxna tiken och den mindre hanen försågs med sändare av den vanliga modellen.

Sammanfattningsvis kan man säga att märkningen av varg under 2002 har varit betydligt svårare än under tidigare år. Detta kan till stor del förklaras av ogynnsamma väderförhållanden i samband med märkningen. Vidare har märkningsförsök utförts i helt nya områden i form av Glaskogen och Dals-Ed där skog och terrängförhållanden har varit betydligt svårare för denna typ av verksamhet än i tidigare kända områden (Hasselfors-Laxåreviret undantaget). Dessutom har vargar som har varit sövda tidigare även visat sig vara betydligt svårare att söva än tidigare omärkta vargar.

Trots detta har vi under vinterns märkningar sövt totalt 18 vargar, varav 14 sövdes för första gången, vilket är fler än under något av de tidigare åren. I skrivande stund har det Skandinaviska vargforskningsprojektet kontakt med totalt 28 sändarförsedda vargar i Sverige och Norge fördelade på 10 olika etablerade vargrevir. Av dessa finns 26 vargar respektive 9 vargrevir för närvarande helt inom Sveriges gränser eller på gränsen mellan Sverige och Norge.

Liksom tidigare år har många personer varit behjälpliga under märkningen och aktivt deltagit med att i förväg spåra och ringa in djuren. Till dessa människor är vi skyldiga ett stort tack.

För det skandinaviska vargforskningsprojektet

Håkan Sand, Olof Liberg och Per Ahlqvist